

SPRAWOZDANIE PRZEDSTAWICIELI POLSKI

z posiedzenia w

27 Sesji Komitetu KKŻ FAO/WHO

ds. Żywienia oraz Żywności Przeznaczonej do Specjalnych Celów Żywieniowych

(Bonn, 21 – 25 listopada 2005 r.)

Informacje na temat przedstawicieli Polski na posiedzenie:

Imię i nazwisko /stanowisko:	Prof. dr hab. Hanna Kunachowicz, Kierownik Zakładu Wartości Odżywczych Żywności – przewodnicząca delegacji
Instytucja /komórka organizacyjna:	Instytut Żywności i Żywienia
Numer telefonu: +48 22 842 21 26	Numer faksu: +48 22 842 11 03
Adres poczty elektronicznej: h.kunachowicz@izz.wawa.pl	
Imię i nazwisko /stanowisko:	Dr Katarzyna Stoś, adiunkt, Kierownik Pracowni Bezpieczeństwa Żywności Specjalnego Przeznaczenia Żywieniowego
Instytucja /komórka organizacyjna:	Instytut Żywności i Żywienia
Numer telefonu: +48 22 842 21 26	Numer faksu: +48 22 842 11 03
Adres poczty elektronicznej: k.stos@izz.waw.pl	
Imię i nazwisko /stanowisko:	Doc. dr hab. Janusz Książyk
Instytucja /komórka organizacyjna:	Instytut Pomnik „Centrum Zdrowia Dziecka”
Numer telefonu: +48 22 815 70 00	Numer faksu: +48 22 815 15 13
Adres poczty elektronicznej: j.ksiazyk@czd.pl	

W dniach 21-25 listopada 2005 r. w Bonn odbyła się 27 Sesja Komitetu KKŻ FAO/WHO ds. Żywienia oraz Żywności Przeznaczonej do Specjalnych Celów Żywieniowych.

Sesja została otwarta przez Mr Kühnle reprezentującego Ministra Federalnego Ochrony Konsumenta, Żywności i Rolnictwa. Mr Kühnle podkreślił szczególną rolę Komitetu (CCNFSDU) w zakresie ustalania norm na rzecz ochrony zdrowia niemowląt i dzieci, dla zapewnienia uczciwych praktyk handlowych. Zwrócił również uwagę na konieczność prowadzenia prac na rzecz implementacji Strategii Światowej Organizacji Zdrowia: WHO Global Strategy on Diet, Physical Activity and Health, mając na uwadze, iż ponad 800 milionów ludzi w krajach rozwijających cierpi głód, podczas gdy 1,5 mld ludzi na świecie jest otyłych.

Sesji przewodniczył prof. Rolf Grossklaus, Dyrektor Federalnego Instytutu Oceny Ryzyka (The Federal Institute for Risk Assessment). W obradach uczestniczyło 315 delegatów, obserwatorów i doradców z 68 krajów członkowskich i 33 organizacji międzynarodowych. Delegacja Wspólnoty Europejskiej przedstawiła dokument ustanawiający podział kompetencji pomiędzy Wspólnotę Europejską oraz kraje członkowskie według artykułu 5 Zasady II Procedury Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO (CAC). Pozycja Wspólnoty Europejskiej została uzgodniona podczas spotkania Grupy Roboczej Rady UE ds. *Codex Alimentarius* w dniu 12 października 2005 r. w Brukseli. Dodatkowo, odbywały się spotkania koordynacyjne krajów członkowskich UE.

PORZĄDEK OBRAD ZGODNIE Z AGENDĄ

1. Przyjęcie agendy

Dokument rozpatrywany: (CX/NFSDU 05/27/1)

2. Zagadnienia zgłoszone przez Komisję Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO i inne Komitety KKŻ FAO/WHO

Dokumenty rozpatrywane: (CX/NFSDU 05/27/2; CX/NFSDU 05/27/2 – Add.1)

3. Wytyczne w sprawie stosowania oświadczeń żywieniowych, projekt tabeli wymagań dotyczących składników odżywczych (część B zawierająca warunki dla błonnika pokarmowego, na 7 stopniu procedury) - komentarze na 6 stopniu procedury

Dokumenty rozpatrywane: (ALINORM 05/28/26, Appendix III; CX/NFSDU 05/27/3)

4. Dokument dyskusyjny na temat propozycji dla dodatkowych lub poprawionych referencyjnych wartości żywieniowych dla celów znakowania (Nutrient Reference Values NRVs)

Dokument rozpatrywany: (CX/NFSDU 05/27/4)

5. Projekt zrewidowanej normy na przetworzone produkty zbożowe przeznaczone dla niemowląt i małych dzieci, na stopniu 7 procedury - komentarze na 6 stopniu procedury

Dokumenty rozpatrywane: (ALINORM 05/28/26, Appendix V; CX/NFSDU 05/27/5)

6a. Projekt zrewidowanej normy dotyczącej preparatów do początkowego żywienia niemowląt oraz preparatów specjalnego medycznego przeznaczenia dla niemowląt, na 7 stopniu procedury - Część A: projekt zrewidowanej normy dotyczącej preparatów do początkowego żywienia niemowląt - komentarze na 6 stopniu procedury

Dokumenty rozpatrywane: (ALINORM 05/28/26, Appendix IVA; CX/NFSDU 05/27/6; CX/NFSDU 05/27/6-Add.1)

6b. Projekt zrewidowanej normy dotyczącej preparatów do początkowego żywienia niemowląt oraz preparatów specjalnego medycznego przeznaczenia dla niemowląt - część B: projekt zrewidowanej normy kodeksowej dotyczącej preparatów specjalnego medycznego przeznaczenia dla niemowląt, na 4 stopniu procedury - komentarze na 3 stopniu procedury

Dokumenty rozpatrywane: (ALINORM 05/28/26, Appendix IVB; CX/NFSDU 05/27/7)

7. Pomocnicza lista składników odżywczych dla żywności przeznaczonej dla specjalnych celów żywieniowych dla niemowląt i małych dzieci, na 4 stopniu procedury - komentarze na 3 stopniu

Dokumenty rozpatrywane: (CX/NFSDU 05/27/8; CX/NFSDU 05/27/8-Add.1)

8. Proponowany projekt zaleceń dotyczących naukowych podstaw oświadczeń zdrowotnych, na 4 stopniu procedury - komentarze na 3 stopniu procedury

Dokumenty rozpatrywane: (CX/NFSDU 05/27/9; CX/NFSDU 05/27/9-Add.1)

9. Dokument dyskusyjny na temat zastosowania analizy ryzyka do prac CCNFSDU

Dokument rozpatrywany: (CX/NFSDU 05/27/10)

10. Inne sprawy i przyszłe prace

Propozycja zmiany Ogólnych Zasad dotyczących Dodawania Podstawowych Składników Odżywczych do Żywności (CAC/GM 09/1987).

Dokument rozpatrywany: (CX/NFSDU 05/27/11)

11. Ustalenie daty i miejsca następnego spotkania

12. Przyjęcie raportu

ZAGADNIENIA ZGŁOSZONE PRZEZ KOMISJĘ KODEKSU ŻYWNOŚCIOWEGO FAO/WHO I INNE KOMITETY

Żywność bezglutenowa

Komitet poinformował, iż Komitet KKŻ FAO/WHO ds. Metod Analiz i Próbkobrania (CCMAS) uznał tymczasowo metodę R5 ELISA do oznaczania glutenu jako metodę Typu I. Obserwator WGPAT zgłosił propozycję uznania tej metody bez ograniczenia „tymczasowo” z uwagi na dokonany postęp w sprawach analitycznych. Ponadto biorąc pod uwagę nowe dane kliniczne uznano, iż na następnej sesji zostanie podjęta dyskusja na temat poziomu glutenu w projekcie zrewidowanej normy na żywność bezglutenową.

Warunki dla substancji dodatkowych w projekcie zrewidowanej normy na przetworzone produkty zbożowe przeznaczone dla niemowląt i małych dzieci.

Komitet KKŻ FAO/WHO ds. Dodatków do Żywności i Zanieczyszczeń (CCFAC) podczas 37 Sesji postanowił zwrócić się do CCNFSDU w celu określenia jasnych celów w powyższej sprawie. Komitet powołał grupę roboczą pod przewodnictwem Szwajcarii w celu przygotowania niezbędnego uzasadnienia dla CCFAC.

WYTYCZNE W SPRAWIE STOSOWANIA OŚWIADCZEŃ ŻYWIENIOWYCH, PROJEKT TABELI WYMAGAŃ DOTYCZĄCYCH SKŁADNIKÓW ODŻYWCZYCH (CZĘŚĆ B ZAWIERAJĄCA WARUNKI DLA BŁONNIKA POKARMOWEGO, NA 7 STOPNIU PROCEDURY).

W dokumencie zaproponowano, aby stopień polimeryzacji błonnika (DP) nie był niższy niż 3. Komitet powrócił do tej wartości wykreślając wartość 10.

Komitet dyskutował również na temat włączenia do definicji błonnika pokarmowego odniesienia do właściwości fizjologicznych błonnika. Delegacja USA zwróciła uwagę na możliwość wykorzystania takiego zapisu do znakowania (claims). Komitet nie mógł ustalić wniosków dotyczących warunków dla znakowania. Tak więc sprawa warunków dotyczących znakowania pozostała do ustaleń podczas następnej sesji. W nawiasach kwadratowych pozostawiono propozycję dla produktów płynnych: 1,5 g/100 ml i alternatywną propozycję odnoszącą się do procent rekomendowanego spożycia

w przeliczeniu na porcję. Także kwestia dotycząca metod analitycznych zostanie omówiona podczas następnej sesji.

DOKUMENT DYSKUSYJNY NA TEMAT PROPOZYCJI DLA DODATKOWYCH LUB POPRAWIONYCH REFERENCYJNYCH WARTOŚCI ŻYWIENIOWYCH DLA CELÓW ZNAKOWANIA (NUTRIENT REFERENCE VALUES NRVs).

Delegacja Południowej Afryki przedstawiła poprawiony dokument, w którym uwzględniono kryteria dla ustalenia NRVs, propozycje NRVs dla czterech różnych grup populacyjnych oraz kryteria wyboru składników odżywczych. Delegacja zarysowała różne podejście do ustalania NRVs w różnych krajach: USA, Australia/Nowa Zelandia, a także Wspólnoty Europejskiej Południowej Afryki. Delegacja Południowej Afryki zwróciła uwagę Komitetu na znaczenie prac w omawianym obszarze w świetle WHA Resolution 56.23 i wskazała, iż optymalne NRVs mogłyby być wskaźnikiem dla osiągnięcia celu WHO - lepszego zdrowia dla wszystkich. Kilka delegacji zwróciło uwagę, iż dokument nie zawiera wartościowych danych, przedstawianych przez delegację Południowej Afryki, które nie były poddane dyskusji. Tak więc prace nad dokumentem powinny być dalej prowadzone. Przedstawiciel Wspólnoty Europejskiej zwróciła uwagę, iż dokument nie odzwierciedla w pełni komentarzy Wspólnoty. Komitet zgodził się, aby elektroniczna grupa robocza koordynowana przez delegację Południowej Afryki, otwarta dla wszystkich członków i obserwatorów, prowadziła dalsze prace z naciskiem na: zasady dla ustalenia NRVs dla celów znakowania oraz potrzeby ustalenia NRVs dla różnych grup populacyjnych, biorąc pod uwagę dyskusję prowadzoną podczas sesji.

PROJEKT ZREWIDOWANEJ NORMY NA PRZETWORZONE PRODUKTY ZBOŻOWE PRZEZNACZONE DLA NIEMOWLĄT I MAŁYCH DZIECI.

Komitet przedyskutował tekst i wniósł poprawki oraz komentarze do niektórych rozdziałów, dotyczące węglowodanów, witamin i składników mineralnych, substancji dodatkowych, warunków higienicznych oraz znakowania.

Kilka delegacji w nawiązaniu do rekomendacji WHO Global Strategy for Diet Physical Activity and Health poparło propozycję Norwegii obniżenia w normie poziomu cukrów dodanych w celu zmniejszenia ryzyka otyłości i szkodliwego wpływu na zdrowie niemowląt i małych dzieci. Jednocześnie, niektóre delegacje zwróciły uwagę, iż rekomendacje WHO dotyczą całej diety, a nie określonej grupy produktów i poparły obecną propozycję.

Przedstawiciel ESPGHAN wyraził poparcie dla Strategii WHO i jej celów zmiany spożycia tłuszczu, cukru i soli jako istotnych elementów promocji zdrowia. Jednocześnie zwrócił uwagę, iż te rekomendacje są skierowane do populacji ogółem, a nie specyficznej grupy niemowląt, która różni się od dorosłych i starszych dzieci. Zalecenia żywieniowe dla dorosłych i starszych dzieci, nie zawsze są właściwe dla niemowląt np. wysokie spożycie błonnika, czy niskie spożycie tłuszczu. Podobnie ograniczenie spożycia cukrów do poziomu nie więcej niż 10% energii może okazać się nieodpowiednie dla niemowląt. W mleku kobiecym 26% energii pochodzi z laktozy. Przedstawiciel ESPGHAN poparł propozycję ograniczenia zawartości cukru dodanego w produktach zbożowych dla niemowląt do poziomu nie więcej niż 5 g/100 kcal (20% zawartości energii). Komitet zgodził się zachować obecne warunki dla węglowodanów.

W sprawie witamin i składników mineralnych delegacja Norwegii wyraziła opinię, iż poziom tych składników powinien być zgodny z regulacjami kraju, w którym produkt jest sprzedawany.

W sprawie substancji dodatkowych Komitet podziękował delegacji Szwajcarii oraz grupie roboczej za ich pracę i zgodził się włączyć zrewidowane warunki dla substancji dodatkowych do Sekcji 3.

W sprawie znakowania po długiej dyskusji Komitet ustalił, iż oświadczenia żywieniowe mogą być dozwolone w ramach krajowego prawa dla omawianej grupy żywności na podstawie badań naukowych prowadzonych zgodnie z odpowiednimi standardami naukowymi.

Komitet postanowił przesunąć Projekt Zrewidowanej Normy na 8 stopień procedury i przedstawić do akceptacji na 29 Sesji Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO.

PROJEKT ZREWIDOWANEJ NORMY DOTYCZĄCEJ PREPARATÓW DO POCZĄTKOWEGO ŻYWIENIA NIEMOWLĄT ORAZ PREPARATÓW SPECJALNEGO MEDYCZNEGO PRZEZNACZENIA DLA NIEMOWLĄT

CZĘŚĆ A: PROJEKT ZREWIDOWANEJ NORMY DOTYCZĄCEJ PREPARATÓW DO POCZĄTKOWEGO ŻYWIENIA NIEMOWLĄT

Delegacja Niemiec, która przewodniczyła Grupie Roboczej do Sekcji 3.1 Składniki Podstawowe oraz Czynniki Jakości poinformowała Komitet, że Elektroniczna Grupa Robocza przygotowała propozycję w omawianym zakresie oraz, że ESPGHAN zorganizowała Międzynarodową Grupę Ekspertów składającą się z naukowych ekspertów w dziedzinie

Sprawozdanie przedstawicieli Polski z posiedzenia w 27 Sesji Komitetu KKŻ FAO/WHO ds. Żywności oraz Żywności Przeznaczonej do Specjalnych Celów Żywieniowych

żywienia niemowląt z 14 krajów, którzy przeprowadzili naukową ocenę zaproponowanych poziomów składników odżywczych, biorąc pod uwagę aktualne raporty naukowe. Opracowano raport tej Grupy. Wnioski i propozycje Grupy Roboczej zostały przedstawione podczas Sesji. Zaproponowano podział tabeli w Sekcji 3.1 na 2 części uwzględniające składniki podstawowe i nieobowiązkowe. Komitet dyskutował nad zaproponowanym tekstem m.in. w zakresie podstawowego składu: białka, tłuszczów, węglowodanów, witamin, składników mineralnych.

Należy zwrócić uwagę na dyskusję dotyczącą współczynnika przeliczenia azotu stosowanego w celu obliczania zawartości białka. Grupa Robocza zaproponowała używanie współczynnika 6,25 w przypadku produktów dla niemowląt. Obserwator ESPGHAN podkreślił, iż różne białka żywności zawierają różną zawartość azotu, jednak FAO/WHO zastosowało współczynnik 6,25 we wszystkich raportach na temat wymagań i jakości białka.

Nie ustalono stanowiska w sprawie poziomu kwasów tłuszczowych trans. Propozycję – nie więcej niż 3% pozostawiono w nawiasach kwadratowych do dalszych ustaleń.

W sprawie kwasu linolowego delegacja USA zaproponowała ponowną dyskusję, zaznaczając, iż w ich kraju poziom maksymalny wynosi 1,4 g/100 kcal. Przedstawiciel ESPGHAN podkreślając, iż zbyt wysoka zawartość tego składnika może wywoływać efekty niekorzystne dla niemowląt, poparł pozostawienie wartości 1,2 g/100 kcal jako maksymalnego poziomu dla kwasu linolowego.

W sprawie witamin i składników mineralnych prowadzono dyskusję na temat poziomów maksymalnych i wartości określonych jako „Guidance Upper Levels” dla składników, które zostały zaproponowane na podstawie historii bezpiecznego użycia.

Obserwator ESPGHAN zwrócił uwagę, iż Międzynarodowa Grupa Ekspertów nie znajduje uzasadnienia dla dodatku nadmiernych ilości składników odżywczych, które nie są uzasadnione szczególnymi potrzebami żywieniowymi lub dostarczaniem innych korzyści. W tej sprawie nie osiągnięto konsensusu. elektroniczna grupa robocza pod przewodnictwem Niemiec została poproszona o przygotowanie poprawionej wersji do dalszych dyskusji, ze szczególnym uwzględnieniem rozbieżności pomiędzy zaproponowanymi poziomami maksymalnymi a ilościami obecnie stosowanymi w produktach dla niemowląt w poszczególnych krajach.

W sprawie substancji dodatkowych delegacja Szwajcarii została poproszona o przygotowanie poprawionej wersji listy substancji dodatkowych, biorąc pod uwagę propozycje CCFAC odnoszące się do odpowiedniej sekcji projektu zrewidowanej normy na przetworzone produkty zbożowe przeznaczone dla niemowląt i małych dzieci oraz komentarze dołączone

do obecnej sesji. Zrewidowana lista będzie przesłana do uzgodnień przed następną sesją Komitetu Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO.

**CZĘŚĆ B: PROJEKT ZREWIDOWANEJ NORMY KODEKSOWEJ DOTYCZĄCEJ
PREPARATÓW SPECJALNEGO MEDYCZNEGO PRZEZNACZENIA
DLA NIEMOWLĄT**

Na sesji dyskutowano nad propozycją zmiany treści części B dokumentu w sekcjach ogólnych oraz szczegółowych dotyczących składników podstawowych oraz dobrowolnych, a także substancji dodatkowych i znakowania. Przedstawiciel ESPGHAN podkreślił, iż preparaty specjalnego medycznego przeznaczenia powinny być stosowane pod nadzorem lekarza.

Komitet zaznaczył, iż wskazane byłoby, aby część A i część B dokumentu były na tym samym stopniu procedury i zaproponował przesunięcie części B na 5 stopień procedury i przekazanie go do akceptacji na 29 Sesji Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO.

**POMOCNICZA LISTA SKŁADNIKÓW ODŻYWCZYCH DLA ŻYWNOŚCI
PRZEZNACZONEJ DO SPECJALNYCH CELÓW ŻYWIENIOWYCH
DLA NIEMOWLĄT I MAŁYCH DZIECI**

Delegacja Niemiec przedstawiła dokument zweryfikowany w świetle otrzymanych komentarzy oraz dyskusji prowadzonej na poprzedniej sesji. Dyskusja skupiła się głównie na zagadnieniu kryteriów czystości dla składników odżywczych. Dla części składników brak jest międzynarodowych lub krajowych wymagań dotyczących kryteriów czystości. Komitet postanowił powrócić do stopnia 3 procedury w celu dalszych komentarzy, szczególnie w zakresie wymagań dotyczących kryteriów czystości (Appendix V). Komentarze powinny być przekazywane do delegacji Niemiec, która zrewiduje omawianą listę.

**PROPONOWANY PROJEKT ZALECEŃ DOTYCZĄCYCH NAUKOWYCH
PODSTAW OŚWIADCZEŃ ZDROWOTNYCH**

Delegacja Francji przedstawiła przeredagowaną Propozycję Projektu Zaleceń w świetle przesłanych uwag. Komitet zaznaczył, że potrzeba badań na ludziach i stosowania biomarkerów wymaga dalszych ustaleń. W konsekwencji wyrażono pogląd, iż w celu bardziej szczegółowych ustaleń należy kontynuować prace nad projektem dokumentu. Komentarze należy kierować na adres delegacji Francji. Proponowany Projekt Zaleceń został cofnięty

**Sprawozdanie przedstawicieli Polski z posiedzenia w 27 Sesji Komitetu KKŻ FAO/WHO ds. Żywnienia oraz Żywności
Przeznaczonej do Specjalnych Celów Żywnieniowych**

do stopnia 2/3 w celu preredagowania przez delegację Francji w świetle otrzymanych uwag i komentarzy. Dokument będzie dyskutowany podczas następnej sesji.

Dokument dyskusyjny na temat zastosowania analizy ryzyka do prac komitetu CCNFSDU.

Delegacja Australii przedstawiła dokument zwracając uwagę na prace zrobione w Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO i innych Komitetów w omawianym obszarze. Podkreślono, iż biorąc pod uwagę Plan Strategiczny na lata 2008 - 2013 należy dążyć, aby zakończyć prace w tym obszarze do 2013 r.

Komitet podjął decyzję, aby prowadzić dalsze prace nad dokumentem w ramach elektronicznej grupy roboczej pod przewodnictwem Australii, otwartej dla wszystkich zainteresowanych stron. Szczególną uwagę należy zwrócić m.in. na interpretację terminologii analizy ryzyka w odniesieniu do żywienia, na dalszy rozwój propozycji dla zasad analizy ryzyka oraz na możliwe wskazówki i propozycje nowych prac.

INNE SPRAWY I PRZYSZŁE PRACE

Implementacja Globalnej Strategii WHO na temat Diety, Aktywności Fizycznej i Zdrowia.

Działanie, które może być podjęte przez Komisję Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO.

Uczestnicy wyrazili poparcie dla implementacji do prac Kodeksu Żywnościowego w ramach Globalnej Strategii WHO na temat Diety, Aktywności Fizycznej i Zdrowia.

Przedstawiciele WHO i FAO zaproponowali utworzenie elektronicznego forum dla członków Komisji i obserwatorów. Na podstawie otrzymanych komentarzy WHO/FAO przygotuje w czerwcu 2006 r. raport dla Komisji Kodeksu Żywnościowego FAO/WHO.

Komitet poinformuje Komisję KŻ FAO/WHO, iż z uwagi na brak czasu nie było możliwości dalszej dyskusji w tym zakresie.

Projekt Poprawionej Normy dla Żywności Bezglutenowej.

Z uwagi na brak czasu nie odbyła się dyskusja w tym zakresie. Komitet postanowił cofnąć ostatnią wersję Projektu Poprawionej Normy dla Żywności Bezglutenowej na 6 stopień procedury w celu zebrania komentarzy i dyskusji na następnej sesji.

Propozycja zmiany Kodeksu Generalnych Zasad dla Dodawania Podstawowych Składników Odżywczych do Żywności (CAC/GM 09/1987).

Komitet nie dyskutował tego zagadnienia z uwagi na brak czasu.

DATA I MIEJSCE NASTĘPNEJ SESJI

Następna sesja odbędzie się w Tajlandii w miejscowości Chiangmai.

Wstępna data kolejnej sesji: 30.10-3.11.2006 r.

Sporządziły:

Prof. dr hab. Hanna Kunachowicz

Kierownik Zakładu Wartości Odżywczych Żywności Instytut Żywności i Żywienia

Dr Katarzyna Stoś,

Adiunkt, Kierownik Pracowni Bezpieczeństwa Żywności Specjalnego Przeznaczenia Żywnościowego